

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"צ 4468/06

העותר:

____ פ'ראג', ת"ז _____
עציר מנהלי במתקן הכליאה קציעות
ע"י ב"כ עו"ד תמר פלג שריק, מ.ר. 11899
מהמוקד להגנת הפרט, רח' התנאים 12, ת"א 69209
טל. 03-6421859, 03-308199-051, פקס. 03-7440621

נגד

המשיבים:

1. מפקד כוחות צה"ל באיו"ש
2. שופט בית המשפט הצבאי לערעורים, סאל נסים סרוסי
ע"י פרקליטות המדינה

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי המופנית אל המשיבים והמורה להם לבוא ליתן טעם מדוע לא ישחררו את העותר ממעצרו המנהלי.

בקשה לדין דחוף

העותר נעצר לחקירה ב- 9/4/02, ומיום 24/4/02 ועד עצם היום הזה הוא נתון במעצר מנהלי. צו המעצר המנהלי נשוא עתירה זו, הוצא נגד העותר לתקופה של 4 חודשים, מיום 29.3.06 עד יום 28.7.06, "בגין היותו פעיל חז"ע המסכן את בטחון האזור ובטחון הציבור" - כאמור בו (להלן - "צו המעצר הנוכחי" או "צו נשוא עתירה זו").

ערעור על החלטת השופט הנכבד בביקורת השיפוטית הוגש ביום 5.4.06, הערעור נשמע ביום 10.5.06 וההחלטה של המשיב 2 לדחותו ניתנה ביום 22.5.06.

במסגרת הביקורת השיפוטית האחרונה ביקשה התביעה הצבאית מהשופט לאשר את הצו מן הטעם ש"נמצא חומר מחזק את השתייכותו הארגונית" של העותר. השופט הנכבד עיין בחומר וקבע שאין חומר חדש. תמונת מצב זו חוזרת על עצמה, בשינויים כאלה או אחרים, בערכאות הדנות בצווי מעצרו המנהלי של העותר.

העותר חוזר ומצהיר בפני שופטיו, בעל פה ובכתב, הצהרות על עמדותיו בעניין הסכסוך הישראלי פלסטיני. הוא מסר לידי בית המשפט מאמרים עדכניים מפרי עטו בנושאים חברתיים - פוליטיים. השופטים הנכבדים אינם מייחסים לראיות אלה משקל לכף זכותו של העותר. המפקד הצבאי רואה לנכון להיעתר לבקשות השב"כ ולחתום מדי מספר חודשים על צווים המאריכים את מעצרו המנהלי של העותר.

לאור האמור לעיל וקרבת המועד של סיום תוקפו של צו המעצר הנוכחי - 28.7.05 - מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על דיון דחוף בעתירה זו.

בקשה לזמן את העותר

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת להורות על זימונו של העותר לדיון בעתירתו.

מהות העתירה

פער שאינו ניתן לגישור נפער בין טענות העותר והצהרותיו - מכאן, לבין המפקד הצבאי, אשר, לבקשת השב"כ, חוזר ומאריך את מעצרו המנהלי של העותר מזה 4 שנים והחלטות השופטים הנכבדים המאשרים צווי המפקד - מאידך. כך, משל כאילו לא חלף זמן ולא התשנה דבר וחצי דבר בנסיבות הביטחוניות, החברתית והפוליטית הרלוונטיות בשטחים הכבושים, בעולמו הפנימי של העותר ובמצבם הנפשי של אשתו וילידו. לאור האמור לעיל, עתירה זו היא כורח הדין, הצדק והתבונה..

נימוקי העתירה

1. העותר

- (א) העותר יליד 1963, בוגר אוניברסיטה במדעי החברה, עיתונאי במקצועו. טרם מעצרו כיהן גם כסגן מנהל של ארגון לא ממשלתי העוסק בפיתוח חקלאי.
- (ב) עתירתו לבג"ץ (6024/03 פ"ד נז(6), 721), אשר נדונה זמן מה לאחר תום שנת מעצרו הראשונה, נדחתה.
- (ג) העותר הוא בעל השקפת עולם מרכסיסטית.
- (ד) העותר נעצר ביום **9/4/02** ונחקר באינטנסיביות במגרש הרוסים. החל מיום **24/4/02**, נתון העותר במעצר מנהלי מכוח הצווים המוצאים נגדו מעת לעת בעילה זהה: "היותו פעיל החזית העממית".
- (ה) לאחרונה חזר העותר לכתוב ולפרסם מאמרים בנושאים פוליטיים מפרי עטו ביומון הירושלמי "אל קודס".
- (ו) חמשת המאמרים הראשונים, מהחודשים אוקטובר - נובמבר 2005, הונחו לפני שופטים צבאיים אשר דנו צווי מעצרו, בשפת המקור הערבית ובתרגומם לעברית.
- (ז) במהלך השנה האחרונה, בין אפריל 2005 למאי 2006 הוצאו נגד העותר 4 צווים והתקיימו 8 דיונים - 4 בביקורת השיפוטית ו 4 בערעורים אשר הגיש העותר.

(ח) בין טענות העותר, הצהרותיו והראיות אשר הגיש לבין עמדות התביעה אשר הציגה בפני השופטים חומר חסוי מטעם השב"כ, נתגלע פער שאינו ניתן לגישור.

(ט) המערער חזר והצהיר בפני שופטיו, שאינו מאמין וממילא אינו תומך באלימות כפתרון של הסכסוך הישראלי - פלסטיני, וכי הוא מתנגד מכל וכל לפגיעה באזרחים. כן חזר וטען שהוא תומך בבחירות לרשות הפלסטינית והשתלבות השמאל ברש"פ. הוא אמר שביקש להיות מועמד בבחירות ברשימת השמאל המאוחד, אבל משזה לא קם נמנע מלהציג את מועמדותו ברשימה כלשהי.

2. פירוט הטענות והראיות של העותר בדיונים בבקורת השיפוטית ובערעור ב-4 הצווים האחרונים

(בהמשך יובאו עיקרי החלטות השופטים)

(א) צו המעצר המנהלי לתקופה שמיום 1.4.05 עד 31.7.05
העותר נושא בעונש לא רק על מעשים שהוא עשה אלא גם על מעשים שהוא מתנגד להם, ואילו היה חופשי היה מביא את התנגדותו לכלל מעשה. מעשים אלה הם מעשיהם של חלק מאנשי החזית העממית שאינה מונוליטית בעמדותיה.
(הליך הביקורת השיפוטית, תיק בימ"ש מ"מ 1567/05)

העותר אינו אחראי לפעולות שמבצעים או מבקשים לבצע חברי חז"ע, בעודנו כלוא ואף מתנגד לפעולות אלה, ואין להענישו על כך על ידי הארכות מעצרו.
הייתה מן הסתם כוונה לשחרר את העותר ממעצרו המנהלי, שכן שמו הופיע ברשימה הראשונה של האסירים המיועדים לשחרור מכוח הסכם בין ישראל ולרש"פ, בפברואר 2005, ולאחר מכן נעלם ממנה.
שופט קמא הנכבד וגם שופטים אחרים ביססו החלטותיהם על חוות דעת המתייחסות לחז"ע, אף על פי שאין העותר שותף להגיגיה ואינו נושא באחריות למעשיו ועמדותיו של ארגון זה (הודעת ערעור והדיון בו - עמ"מ 1393/05)

(ב) צו המעצר המנהלי לתקופה שמיום 31.7.05 עד יום 30.1.06 (קוצר בערעור ב-2 חודשים)

העותר מביא לידיעת ביהמ"ש שהוא היה נציג השמאל בכלא, תפקיד מוסכם על הפיקוד והכלואים. הוא מוסיף שבכלא מרבים לדבר על פוליטיקה וכי הוא משתתף בשיחות כאלה. הוא מצוין, שאנשים רבים מהחזית העממית נעצרו ונחקרו, ואיש לא הפליל אותו. [זאת אנו למדים מכך שחומר כאמור לא הוצג בבית המשפט].
אחרי שבצווים הקודמים הסתפק המפקד הצבאי ב-4 חודשי מעצר, לא היה כל יסוד להוצאת צו זה לתקופה של 6- חודשים. (הליך הביקורת שיפוטית מ"מ 2264/05)

כשם שאחריות פלילית היא אינדיבידואלית, כך גם רק סכנה הנובעת מאדם עצמו, הנובעת מפועלו ו/או כוונותיו שלו, עשויה להצדיק הוצאת צו מעצר מנהלי נגדו. יש מגמות בחז"ע שדוחפות לפעילות אלימה ויש מחלוקת. יש המתנגדים.
האם מישוה מהמייחסים לעותר פעילות בארגון זה טרח לבדוק אצל מקורותיו ו/או אצל העותר, מהי עמדתו של העותר בנדון זה? דעותיו האישיות של העותר חייבות לעניין את השב"כ. הן רלוונטיות ביותר למעצרו. לפיכך, מדוע לא זומן העותר לשיחה, לתחקיר, לחקירה? (הודעת ערעור והדיון בו - עמ"מ 2455/05)

(ג) צו המעצר המנהלי לתקופה שמיום 30.11.05 עד יום 29.3.06

במסגרת הדיונים בביקורת השיפוטית בצו מעצר זה, הגיש העותר, ביום 8.12.05, חמישה מאמרים מפרי עתו, במקורם הערבי ובתרגומם לעברית. מאמרים אלה פורסמו ביומן אל קודס בתאריכים 7.10.06 - 26.11.05. (יש להצטער על כך, שכבוד השפוט של ערכאת הערערים הצבאית, אשר הקדיש להם שורות רבות בהחלטתו, ייחס להם משקל אפסי). בין נספחי העתירה מתווסף על מאמרים אלה, מאמר ששי, אשר ראה אור ביום 12.12.05. כותרות המאמרים, מובאות להלן לפי סדר פרסומם:

- עצירים מנהלים: התיק המוגלה והנשכח,
- כדי שהזרם הדמוקרטי לא יהפוך לכוח שולי
- צעד אחד אחורה שני צעדים קדימה
- גם לאסירים יש זכות להצביע
- תזוזה פוליטית, אבל!!!!
- המעצר המנהלי: כדור השלג המתגלגל.

העותר מבקש להדגיש, שבעת כתיבת חמשת המאמרים הראשנים לא היה ער לכך, שהם עשויים לשמש ראיות מטעמו בהליכי הביקורת השיפוטית על צווי מעצרו וממילא רעיון כזה לא יכול היה להשפיע על תוכנם ואופן כתיבתם היתה זאת ב"כ אשר הציעה לו להגיש את המאמרים לשופט, משנודע לה על קיומם דקות ספורות לפני הדין בביקורת השיפוטית ביום 30.11.05. משנעתר השופט הנכבד לבקשת העותר לדחות את הדין כדי לאפשר הגשת המאמרים, הוגשו אלה ביום 8.12.05. (ביקורת שיפוטית מ"מ 3260/05)

להערכת העותר כטענותיו בערעור, מדובר במאמרים פוליטיים, אשר חייבים לעניין את מי שמחזיקו במעצר המנהלי. למדנו מפי הצד שכנגד שדבר המאמרים אינו ידוע להם. משום כך הם לא הביאו אותם לידיעת המפקד הצבאי. לפיכך הואר למעשה רק פן אחד של העותר, הפן המופיע בתיק השב"כ שהוא כולו שלילי ושאינו תואם את המציאות - של איש החזית העממית השולח את ידו בביטחון האזור. הפן השני נשאר נעלם. יש מקום לחשש שמצב דברים זה אינו מקרי אלא מהווה דוגמה אופיינית לצורת העבודה של שירותי הביטחון. אלא שבמקרה של העותר מדובר במקרה חמור במיוחד. שכן במאמרים מתגלה דמותו האמיתית של העותר. דמות אדם שאיכפת לו מצבה של החברה הפלסטינית, שאיכפת לו מה קורה לאסירים, שאיכפת לו שבחירות דמוקרטיות תתקיימנה, שאיכפת לו שהשמאל יופיע בגוש מאוחד. מחובתו של השב"כ היה להסביר לשופט, לאור המאמרים, היכן מקומו של העותר על המפה הפוליטית. שהעותר הוא תומך ופועל למען פלסטין דמוקרטית וחברתית.

בסיכום: במאמרים משתקפים תחומי התעניינותו של העותר, הבעיות המעסיקות אותו והפתרונות המוצעים על ידו. עולה מהם מעורבותו החברתית, מתינותו, סובלנותו וסובלנותו מול התהליכים המתחוללים בארצו.

(הודעת ערעור והדין בו - עמ"מ 3661/06)

(ד) צו המעצר המנהלי נשוא עתירה זו הוצא לתקופה שמיום 29.3.06 עד יום 28.7.06.

בהליך הביקורת השיפוטית, (3.4.05) מצהירה התביעה, להפתעת העותר, ש" נמצא חומר חדש המחזק את השתייכותו הארגונית" בהחלטתו מתקן השופט הנכבד את טעות התביעה. בכותבו: "...יש לציין, כי בניגוד להצהרת התובע במהלך הדין, הרי שבעניינו של העצור לא התקבל מידע חדש..."

העותר מציין, שאם יישאר הצו הנוכחי על כנו, תגיעה תקופת מעצרו המנהלי ל-4 שנים ו-4 חודשים. החומר שבתיק החסוי, שעיקרו מלפני מעצרו, אינו יכול עוד לשמש יסוד לחיזוי מסוכנותו לביטחון האזור. את העותר, עיתונאי בעל השקפה מרקסיסטית, מעניינת חברה ופוליטיקה ולא פעילות צבאית. טענה שעם שחרורו ישתלב בתשתית כזו או אחרת של חז"ע היא טענה חסרת בסיס שפוי. עם שובו לרמאללה יעשה העותר את הדברים הבאים: קודם כל הוא יחבק את אשתו ואת ילדיו, בעוד הצעיר שבהם אולי לא ירצה בחיבוק כי לא יכירו (בעניין זה אפשר ללמוד מניסיונם של עצירים משוחררים אחרים). אחר כך הוא יקבל פני

מבקרו, אנשים רבים האוהבים ומעריכים אותו. אחר כך יפנה לחיפוש אחר עבודה - בעיתון או בארגון חברתי כלשהו. לבסוף יירשם באוניברסיטה כדי להמשיך בלימודיו. ותוך כדי כך, הוא ימשיך לחשוב על המציאות בה הוא חי וישתדל להבינה לאור עיקרי השקפתו, ואין זו משימה קלה. הוא לא יסכן מציאות זו - לא את ביטחונו ולא את שלום אנשיה. (הליך הביקורת השיפוטית מ"מ 1684/06)

ערעורו של העותר הוגש ביום 5.4.06 ונשמע ב-10.5.06 החלטה, כאמור בה, ניתנה ביום 22.5.06.

התובע הצהיר שלא נתקבל חומר חדש, מאידך גיסא אמר, שישנה הערכת השב"כ של המצב בשטח והערכה המתייחסת לחזית העממית, מעודכנות ל-2 במאי 2006. כן אישר בתשובה לשאלת העותר, שהגם היו לאחרונה מעצרים של אנשי חז"ע לא נתקבלו אמרות המפלילות את העותר.

בהודעת הערעור ובטענותיו בפני המשיב 2 חזר העותר על הטענות אשר טען בדיונים הקודמים. הוא חזר והצהיר שאינו מאמין וממילא אינו תומך באלימות כפתרון לסכסוך הישראלי פלסטיני, וכי הוא מתנגד מכל וכל לאלימות נגד אזרחים, שהוא תומך בבחירות ברש"פ וממשיך לתמוך בהשתלבות השמאל ברש"פ. כן הצהיר העותר שביקש להיות מועמד בבחירות מטעם השמאל המאוחד. הואיל ולא קמה רשימת מועמדים כאמור, לא ראה העותר מקום להציג את מועמדותו ברשימה כלשהי מרשימות השמאל.

הוא הוסיף, שבדיעבד, לאור תוצאות הבחירות, עולה ההרהור שאילו היה חופשי ופעיל למען הרשימה המאוחדת, כי אז אפשר והייתה למצביעים אלטרנטיבה שאיננה חמאס אלא השמאל החילוני המאוחד. ועוד הוסיף, שאין הוא מאמין בכוח, הוא מאמין בהידברות. לטובת שני הצדדים, שתיקח בחשבון זכויות המעוגנות בראש וראשונה במשפט הבינלאומי, זכויות של שני הצדדים לסכסוך. מעצרו מנע פעילותו לפי קווים אלה.

3. החלטות השופטים ב-4 הצווים האחרונים, במסגרת הבקורת השיפוטית והערעורים

31.7.05 - 1.4.05 צוו המעצר המנהלי לתקופה שמיום

בהחלטה בביקורת השיפוטית שהתקיימה ביום 3.4.05 כתב השופט הנכבד: " התובע ציין, כי בעניינו של העצור לא התקבל מידע חדש...בהחלטה הקודמת נקבע כי יקשה להצדיק את המשך המעצר המנהלי ללא מידע חדש". עם זאת מאשר השופט הנכבד את צו המעצר משני טעמים: המידע החמור העומד ביסוד מעצרו המנהלי של העותר (קרי - שמלפני יותר מ-4 שנים - הערת הח"מ) מצביע על "מעמדו הבכיר של העותר בארגון החזית העממית ובמסגרת זו נטל חלק בקידום פעילות חבלנית" וכן " ...לאור העמדות הנחרצות וחוות הדעת המפורטות (אין זה מידע אודות העותר - הערת הח"מ) שהוצגו לעיוני ראיתי לנכון לאשר את הארכת המעצר הנוכחית. בעשותי כך, לקחתי בחשבון את העובדה שארגון החזית העממית טרם לקח על עצמו את התחייבות להימנע מפעילות חבלנית, את המידע העדכני של שמירת מעמדו של העצור בצמרת ארגון חז"ע, את העניין מהעת האחרונה, שעצורי החזית העממית ששוחררו, שבו במהרה לסורם ואת המאמצים הנמשכים של תשתית החז"ע לבצע פיגועים בישראל ובאזור" (מ"מ 1569/05)

שופט ערכאת הערעורים הנכבד מנמק את החלטתו מיום 18.4.05 לדחות את ערעורו של העותר, בנימוקים דומים: " מכלול המידע שהוצג לי (מידע המתייחס לתקופה שלפני מעצרו של העותר - הערת הח"מ) עולה באופן ברור כי המערער נטל חלק בפעילות חבלנית

במסגרת ארגון החזית העממית. אין המדובר בפעילות מינורית... הוצגה לפני חוות דעת של גורמי שירות הביטחון הכללי באשר לסיכון הנשקף מהמערער אם ישוחרר, ומה הסיכוי שישתלב עם שחרורו בפעילות החזית העממית... הפועל גם היום להפר את בטחון האזור... החשש אינו קשור בפעילות פוליטית לא אלימה אלא פעילות הקשורה לתפקידו ולפעילות של ארגון החזית העממית כארגון טרור..." (עמ"מ 1393/05)

(ב) צו לתקופה שמיום 31.7.05 עד יום 30.1.06 - קוצר בחודשיים על ידי שופט ערכאת הערעורים.

בדיון ביום 2.8.05 (ההחלטה מ-9.8.05). התביעה טוענת לקיומו של "חומר מחזק המוסיף פרטים ספציפיים שלא ידענו אותם קודם". אך בהמשך: "בדיון היום אני מציג חומר חדש שהתקבל על חז"ע... חומר מחזק. התשתית עליה נמנה העצור ממשיכה עדיין לנסות להוציא לפועל מיני מעשים ופעולות נגד בטחון האזור, וזו הסיבה [להארכה ב-6 חודשים]" השופט הנכבד קובע בהחלטתו ש"העותר ממשיך לבצע פעילות בעוד הוא בין כותלי הכלא. פעילות חמורה זו המתבצעת מאחורי סורג ובריח יכולה ללמד מה תהיה מסוכנותו לו ישוחרר מכלאו... למשיב פעילות חבלנית וטענה כי פועלו מתמקד בניסיונות להרגעת המצב אינה עומדת במבחן המציאות." (מ"מ 2246/05)

ההחלטה בערעור שונה, במידת מה, מזו שניתנה בביקורת השיפוטית. שופט ערכאת הערעורים הצבאית קובע ש"על פי הצהרת התביעה קיימות בעיות זיהוי בחומר הגלוי כנגד המערער. צווים קודמים כנגד המערער היו לתקופות של 4 חודשים, ויש לתמוה כיצד כעת נעצר לתקופה בת ששה חודשים" בהמשך קובע השופט הנכבד כי "החומר מתייחס למערער... המערער לא זנח את דרכו וכי לא חלפה הסכנה הנשקפת ממנו" ובסיכום: "מצאתי לנכון לקצר את תקופת המעצר עד 30.11.05... (קיצור לא מהותי)". (עמ"מ 2455/05)

(ג) צו המעצר לתקופה שמיום 30.11.05 עד יום 29.3.06

התובע מצהיר שהחומר החדש מחזק את השייך הארגוני במסגרת צו זה הוגשו המאמרים השופט קיים דיון במעמד צד אחד עם נציג השב"כ. אשר, כאמור בהחלטה, "פירט בפני... את מכלול החומר הנוגע למשיב ואת החששות המשמעותיות לביטחון האזור לו ישוחרר לעת הזו... המידע העומד ביסוד מעצרו המנהלי של העצור חמור, כולל אף חומר עדכני ביותר ומבוסס על מקורות מגוונים ומהימנים. ממכלול המידע שהוצג לפני עולה החשד, כי העצור ימשיך ויפעל כנגד בטחון האזור לו ישוחרר... ביקשתי לקבל את התייחסות השב"כ באשר לפרסומיו של המשיב והוגשה לי חוות דעת הבוחנת את דברי המשיב כנגד החומר החסוי הביטחוני השלילי המצוי בתיקו".

הצו אושר.

(מ"מ 3260/05)

שופט ערכאת הערעורים הצבאית הנכבד בוחן בהחלטתו את מאמרו של העותר בעין חשדנית ונטולת אמון ביושרו. הוא אינו רואה בהם חומר אוטנטי המשקף את עמדותיו האמיתיות של העותר, שמן הראוי לשוות לו משקל כזה או אחר לכף זכות. שני נימוקים לו לכך:

העותר "הוא מפוכח וחכם דיו שלא להסגיר את עצמו במו ידיו. לפיכך מאמרים רודפי שלום מפרי עטו אינם מוכיחים למעשה דבר. אין במאמרים "ולוא מלה בגנות הפעילות הצבאית נגד ישראל. המאמרים אינם מתייחסים לנושא זה, אלא עוסקים בעניינים אחרים".

בעקבות כך פונה השופט הנכבד אל החומר החסוי שנטען בו כי העותר "הנו" (כך בלשון הווה - הערת הח"מ) פעיל צבאי בכיר ביותר ב ארגון חז"ע ובתור שכזה בעל תרומה משמעותית לפעילות צבאית נגד ישראל. אומנם משנת 2002 הוא נתון מאחורי סורג ובריח אולם גם מחומר עדכני משנת 2005 עולה כי המערער עודנו פעיל בכיר ובעל תפקיד משמעותי בארגון חז"ע שהוא כידוע ארגון רצחני". על סמך חומר זה בלבד, הזוכה לאמונו המוחלט, המלא, דוחה השופט הנכבד את ערעורו של עותר. כאן מגיע ה"ראשומן" לאחד משיאיו הבולטים. ודוק: "פעילות צבאית" אשר אינה נמנית עם "מידע חסוי", אינה מופיעה באף אחד מצווי מעצרו של העותר. (עמ"מ 3661/05)

(ד) צו המעצר הנוכחי לתקופה שמיום 29.3.05 עד יום 28.7.06

בהליך הביקורת השיפוטית, מצהירה התביעה, להפתעת העותר, ש" נמצא חומר חדש המחזק את השתייכותו הארגונית" בהחלטתו מתקן השופט הנכבד את טעות התביעה. בכותבו: "...יש לציין, כי בניגוד להצהרת התובע במהלך הדיון, הרי שבעניינו של העצור לא התקבל מידע חדש...". מלבד זאת אין אנו מוצאים חידוש בהחלטת השופט בביקורת השיפוטית, שבסיומה הוא מאשר את הצו. (מ"מ 1684/06)

ערעור העותר נדון לפני המשיב 2 ונדחה. כעולה מההחלטה, נתן השופט הנכבד אמון מלא בחומר החסוי שהגיש לו התובע מטעם השב"כ, התייחס בחוסר אמון מוחלט לטענות העותר והצהרותיו, ולא ייחס משקל כלשהו לראיות אשר הגיש בדיון שהתקיים לפניו ובדיונים הקודמים. וכך כתב המשיב בהחלטתו: "המערער בטיעונו בע"פ ובכתב ביקש למרק את פניו כדי להניע את בית המשפט לשנות את גישתו אל טעמן של הטענות נגדו...": " העצור הנו פעיל צבאי בכיר בארגון חז"ע, ועד היום על אף היותו במעצר מזה זמן רב, נמנה עם ההנהגה הבכירה של ארגון זה.... מידע, שבו אני נותן אמון רב, סותר לחלוטין את הצהרתו של העצור בפני .... לא מצאתי כי חל כירסום כלשהו במידת הסכנה הצפויה לעת שחרור המערער... לשאלתו של המערער עד מתי יימשך המעצר המנהלי אין בנמצא תשובה הולמת וסדורה כל עוד לא משתנות ההערכות הבסיסיות ששימשו מסד למעצר מלכתחילה ולכן עתידיה שאלתו להישאר ללא מענה". כך נדון העותר, לכאורה, למעצר עולם. (עמ"מ 1931/06)

נספחים:

4 צווי המעצר ולצדם מסמכי ההליכים בביקורת השיפוטית ובערעורים, מסומנים ע1, ע2, ע3, ע4 - בהתאמה. מאמריו של העותר אשר פורסמו ביומון אל קודס, מסומנים ע5/

הפן המשפטי

5. לא אחת עמד בית המשפט על הקושי הניצב בפני העציר אשר נוכח החומר החסוי מנהל את הגנתו "כשעיניו מכוסות וידו האחת קשורה".

חסיון הראיות, שהוא מעצם טיבו וטבעו של המעצר המנהלי, פוגע לא רק ביכולתו של העציר להתגונן אלא אף מקשה על מלאכת השיפוט.

בגין חסיון הראיות נחשף השופט לראיות, טענות, נימוקים סדורים וערוכים של צד אחד בלבד. אלה המובאים בפניו על ידי התביעה הצבאית בשמו ומטעמו של השב"כ.

מאידיך גיסא, לא נחשף השופט, אלא במידה מוגבלת מאד, לראיות, טענות ונימוקים ענייניים וקולעים למטרה מצד העציר המנהלי. זאת משום שאותה מטרה, קרי - הראיות שמכוחן נעצר, הנה מוסתרת בפניו. כיוון שכך נמנעת ממנו האפשרות להוכיח חוסר מהימנותם של המקורות ואי אמת שבדבריהם.

6. לא אחת פסק בית משפט נכבד זה שבשל המעורבות המוגבלות של העציר ושל פרקליטו בהליך הביקורת השיפוטית על המעצר המנהלי חייב השופט לשמש כפה לעציר, ולבדוק את החומר המובא לפניו בצורה מעמיקה ויסודית.

ונוסיף: מחובתו של השופט לבדוק באופן מעמיק, יסודי ועצמאי את החומר המובא בפניו על ידי **שני הצדדים**, הן על ידי התביעה והן על ידי ההגנה. כך תצומצם הפגיעה בזכות האדם לחרות ולהליך הוגן, פגיעה האינהרנטית למעצר המנהלי לרבות ההליכים השיפוטיים שזה עניינם.

7. לא כל חומר, אפילו הוא רלוונטי, יהיה אמין די הצורך לשמש בסיס להוצאת צו המעצר המנהל ולאישורו על ידי שופט. על החומר לעמוד במבחן ראיות מנהליות, ראיות שאדם סביר היה סומך עליהן והיה רואה בהן יסוד מספיק להחלטה. בענייננו, המדובר בערכן ההוכחתי של הראיות כיסוד לחיזוי מסוכנות עתידית ממשית, ברמה של "קרוב לוודאי".

8. אך בכך לא סגי. בפני בית המשפט פתוחה הדרך לצמצום הפגיעה בזכויות העציר המנהלי. בית המשפט מוסמך להורות להביא בפניו את המקור האנושי (מוסר המידע הסמוי) ו/או את הראיה העומדת במבחן הראיה הטובה ביותר (למשל: קלטת בה נרשמו דברי המקור או העציר עצמו).

9. דרך נוספת לייעול ההליך השיפוטי ולצמצום הפגיעה בעציר היא זימון איש השב"כ, האחראי לתיק העציר, להופיע כעד בחלק הגלוי של הדיון ולהשיב על שאלות העציר ובא כוחו. נוהג זה, שלא ידע חריגים, בוטל כתוצאה ממצוקה ארעית שנבעה מעומס עבודה חריג שרבוץ על השב"כ בפרוץ האינתיפאדה השנייה ומבצע "חומת מגן". ביטול הנוהג השתרש והיה לנוהג פסול: מאותה עת ועד עתה מוגשת לשופט, על ידי תובע צבאי, תמצית החומר שבתשתית הצו (המכונה "חומר גולמי"), שנערכה על ידי השב"כ. רק לעתים רחוקות מזמן שופט נציג שב"כ להופיע לפניו בלבד. כך עברה מהעולם זכותו של העציר המנהלי לחקור עד המתמצה בחומר הגלוי והחסוי שבתשתית מעצרו. לפגיעה קשה זו ביכולתו, המצומצמת ממילא, של העציר להתגונן אין כל יסוד בדיון.

10. קושי נוסף הניצב לפני שופט הוא בכך, כי מחויב הוא, מכוח עצם מהותו של המעצר המנהלי, לחזות את העתיד: את מסוכנותו העתידית של העציר המנהלי, את מעשיו הצפויים. יש סוברים שאין הדבר אפשרי. ששופט הנדרש לכגון זה "משוטט ... בתחומים אפלים

והנסתרים של נבכי נפש האדם, במחשכים שאין לו בהם מקום בטוח להציב עליו את מסקנותיו, שבהם מגשש הוא את דרכו על דרך של ניחוש ושל השערה."

מתוך כורח מציאות זו נשענים שופטים הישענות יתר על המסמכים המוגשים להם על ידי התובע.

רעות חולות אלה שהן מעצם טיבו וטבעו של המעצר המנהלי פוגעות לא רק ביכולתו של העציר המנהלי להתגונן אלא גם, מהווים הן גורמים אובייקטיביים שיש בהם כדי לפגוע בביקורתיות שיפוטית בלתי תלויה על המעצר המנהלי ובהערכת מסוכנותו של העציר.

ככל שהחומר המודיעיני המתייחס לעציר המנהלי עצמו הולך ומידלדל ואת מקומו תופסות הערכות שעניינן המצב באזור ו/או הארגון ו/או אנשים אחרים הקשורים אליו, כך הולכת ופוחתת יכולת החיזוי של הסכנה העתידית מהעציר אם ישוחרר.

11. לבסוף, ברי, שככל שמתארכת תקופת מעצרו של העציר המנהלי כך גוברת חובתו של שופט לנקוט בכל האמצעים שברשותו כדי להגיע, במרב היעילות, לחקר האמת ולעשיית צדק.

עמ"מ 8788/03 פדרמן נגד שאול מופז, שר הביטחון, 19.10.03
בש"פ 5222/97 פטשניק נ' מ"י, פ"ד נא(4) 702,705.
בג"ץ 84 159 שהין נגד מפקד כוחות צה"ל באיו"ש פ"ד לט(1) 327, 309
בש"פ 537/95 גנימאת נ' מ"י, פ"ד מט(3) 355,429
ד"ר רינת קיטאי, הניגוד בין חזקת המסוכנות שבחוק המעצרים לבין חוק עסוד: כבוד האדם וחירותו, הפרקליט, כרך מו, נובמבר 2002, ע' 282, 294 - 297 והאסמכתאות שם.
עמ"מ 1/80 כהנא נ' שר הביטחון, פ"ד לה(2) 253
בג"צ 4400/98 ברהם נ' שופט משפטי, תק-על 98(3) 1207, פ"ד נ"ב(5) 337, 341 - 342
בג"ץ 11064/05 ג'מאל מוסא אבו אלג'דאיל נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, מיום 5.12.05
בג"צ 9332/02 איסלאם ג'ראר ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (טרם פורסם)
בג"ץ 2320/98 אל עמלה ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש ואח', פ"ד נב(3) 346
דנ"פ 7048/97 פלוני נגד שר הביטחון פ"ד נד(1) 721, 744 - 745
עמ"מ 2645/02 פלוני נגד שר הביטחון פ"ד נו(4) 231 ת 238 - 239

מן הכלל אל הפרט

12. עיון בהליכים המשפטיים שעניינם 4 צווי המעצר האחרונים שהוצאו נגד העותר, מלמד ששופטיו, ובהם המשיב 2, אשרו את צווי מעצרו מבלי למצות את הכללים ואת הסמכויות שבידיהם על מנת לצמצם את האי שיווי הדיוני בין הצדדים ולמזער את הפגיעה בזכויותיו הדיוניות והמהותיות - ובראשן הזכות לחירות - של העותר.

13. החומר המודיעיני העיקרי המתייחס לעותר הוא מלפני מעצרו. חומר זה ולוא בגין היותו מלפני למעלה מארבע שנים - איבד ממשקלה ומכוח השכנוע שלו ואין בו כדי לשמש יסוד לחיזוי סכנה הנשקפת מהעותר.
כנגד חומר זה עומדות הצהרות העותר והראיות אשר הגיש לבית המשפט. ועל כך בהמשך.

החומר העדכני יחסית והדומיננטי שנותר בתשתית צווי האחרונים של העותר והובא בפני השופטים הנכבדים ובהם משיב 2, מורכב מהערכות שאינן מתייחסות לעותר עצמו אלא

לארגון החזית העממית, למצב השורר באזור מגוריו ולעצירים אחרים. בעניין האחרון מדובר בנתון "סטטיסטי": עצירי חז"ע, ששוחררו ממעצרם המנהלי מיהרו לחזור לסורם.

טענת התביעה היא שחומר זה רלוונטי לעותר. אין העותר שותף לדעה זו. אבל אפילו נכונה היא, הרי הערכות חיצוניות-לעותר מעין אלה, אין בכוחן לשמש תחליף למידע המתייחס לפועלו ו/או כוונותיו של אדם ולשמש תשתית עיקרית להערכת מסוכנות עתידית. לא די בהן כדי לשמש יסוד להמשך החזקתו של העותר במעצר המנהלי. ההחלטה להוציא צוו מעצר מנהלי בהסתמך על חומר הערכות חיצוני לעותר היא בלתי סבירה באופן קיצוני.

חומר מודיעיני נגד העותר מלפני יותר מארבע שנים וכמוהו ההערכות האמורות בפסקה לדעיל, יכולים לשמש, לכל היותר, בתור כרקע, והבהרה לחומר מודיעיני בעל משקל ראוי ומעודכן שעניינו פעילות עכשווית של העותר. פעילות כאמור לא התרחשה ולפיכך חומר כאמור לא יתכן שיהא בנמצא.

14. פעילות פוליטית מהעבר הקרוב, שהעותר הצהיר על קיומה, ועיקרה הבעת נכונות להיות מועמד השמאל המאוחד בבחירות לפרלמנט הפלסטיני, אין למנותה עם "פעילות אסורה המסכנת את בטחון האזור" ואין היא יכולה לשמש ולוא תוספת קלה שבקלות לחומר בטחוני שלילי נגד המערער.

15. שופטיו של העותר, ובהם המשיב 2, סמכו את ידיהם על המסמכים מפרי עטו של השב"כ אשר הוגשו להם על ידי התביעה. השופטים הנכבדים לא העבירו מסמכים אלה תחת שבט בקורת שיפוטית עצמאית. הם ראו כאמינים ומהימנים ולו משום היותם מסמכי השב"כ.

16. מאידך גיסא, לא נתנו שופטיו של העותר, ובהם המשיב 2, אומן בהצהרות אשר הצהיר, בטענות אשר טען ובראיות אשר הגיש. עמדתם זו לא נבעה מבחינה עצמאית, מעמיקה ויסודית של אלה. היא הושפעה באופן מכריע מעובדת היות העותר עציר מנהלי, שצווי מעצרו מוצאים וזוכים לאישור שופטים מזה ארבע שנים, ומהשענות שופטים על חוות דעת של השב"כ.

חריג מסוים מהווה החלטתו של השופט הנכבד שכללה התייחסות למאמרים אשר פרסם העותר בעיתון אלקודס (עמ"מ 2455/06), שבה קבע שאין מאמרי העותר כנים וכי אין להביאם בחשבון השיקולים לכף זכותו. העותר חושש שקביעה זו מקורה במעמדו כעציר מנהלי ותיק שחזקת חפותו נסוגה ואף נעלמת מול עמדת השב"כ, שבמומחיותו הביטחונית החפה מטעות אין מטילים ספק.

חריג חולשת החומר ומבלי לנמק קבעו השופטים ובהם המשיב 2, את מסוכנותו של העותר. זאת בעיקר בהסתמך על חומר מלפני למעלה מארבע ורבע שנים, המכיל מידע מודיעיני בדבר מעורבותו הצבאית. השופטים הנכבדים לא הביאו בחשבון שיקוליהם את הקושי שבחיזוי מסוכנות עתידית, בפרט שעה שמדובר בעציר כה ותיק ובחומר מודיעיני כה מיושן.

17. השופטים הנכבדים לא נקטו בצעדים שבסמכותם כדי לבצר את שאיפתם להשגת האמת ועשיית צדק.

שופטיו של העותר ובהם המשיב 2 לא זימנו את נציג השב"כ האחראי על התיק להופיע בדיון הגלוי, במעמד שני הצדדים. (למיטב ידעת העותר זומן הנציג על ידי אחד השופטים להופיע בפניו במעמד צד אחד, לספק לו הבהרות בדבר המאמרים שפרסם העותר בעיתון).

כמו כן, למיטב ידיעת העותר, לא הורו שופטיו, ובהם המשיב 2, שיופיעו בפניהם ה"מקורות" או שיוגשו להם ראיות מסוג ה"ראיה הטובה ביותר", כגון קלטות מדברי המודיעים או מדברי העותר עצמו שלטענת השב"כ בחומר החסוי יש בהם כדי להצביע על מוסכנותו.

18. לטענת המערער, לא הגיעו שופטיו ובהם המשיב 2 לכלל אמת ולא עשו עמו צדק בהחלטותיהם.

אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי כמבוקש בראשית עתירה זו ולאחר קבלת תשובת המשיבים להפכו למוחלט.

תמר פלג שריק, עו"ד
ב"כ העותר

במאי 2006